

RNDr. Vladimír Sáňka - POUŤ DO MEKKY

Pouť do Mekky (hadždž) patří mezi pět pilířů Islámu. Vykonat ji alespoň jednou za život je tedy povinností každého věřícího muslima a muslimky, kteří jsou k tomu duševně a fyzicky způsobilí a jsou finančně zabezpečeni. Finančním zabezpečením se rozumí to, že jedinec má dost prostředků na úhradu vlastních výdajů, na zabezpečení osob na něm závislých a na zaplacení dluhů, je-li zadlužen. (Důkaz z Koránu o pouti: „A Bůh uložil lidem vykonat pouť k Domu Páně, těm, kteří jsou schopni cestu vykonat.“ - 3:97 nebo: „Konejte pečlivě pouť i malou pouť kvůli Bohu!“ - 2:196).

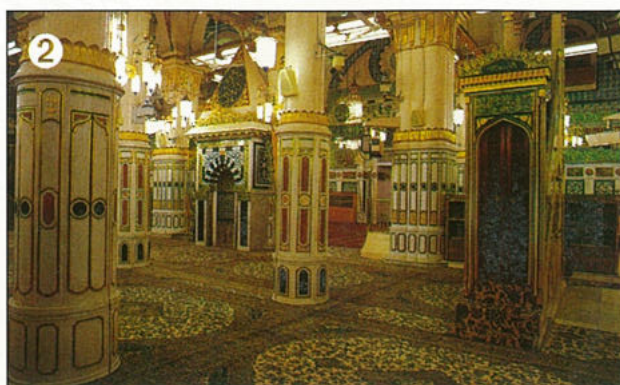
Ještě dva měsíce před letošní poutí mě vážně nenapadlo, že bych ji letos mohl vykonat. Pak přišla velkorysá nabídka od německých bratrů, kteří pozvali celkem tři české muslimy na letošní pouť, a nabídli zásadní pomoc jak organizační, tak finanční. Navíc se nám naskytla lákavá možnost vykonat větší část cesty do Mekky po zemi, neboť plán byl takový, že se letecky přesuneme do Istanbulu a dále budeme pokračovat autobusy. Všechny formality, víza i povinné očkování proti meningokokové meningitidě jsme měli včas, takže jsme podle plánu 16. března přijeli do jednoho islámského centra v Německu a den nato jsme odlétali do Istanbulu. V naší skupině byli především Němci, ale také Angličané, Španělé a jeden Američan. Celkem nás putovalo přibližně 25 mužů a 15 žen (někteří se přidali v Istanbulu, někteří až v Damašku). V paměti mi zůstane, jak nás ještě v Německu oslovil místní muslim, kterého jsme viděli poprvé v životě, s dota-

zem, jestli jedeme na pouť, a bez váhání nám dal slušný peníz. Prý se nám to bude hodit.

Na naší cestě jsme postupně navštívili města Istanbul, Konya, Antakia, Aleppo, Homs a Damašek. V těchto místech jsou důležité islámské stavby, působili zde významní lidé. V Konyi např. žil největší mystický básník islámského světa Džalaluddín Rúmí, kde má i muzeum. V Homsu je krásná mešita Chálida ibn Walída, který se jako Prorokův současník velmi zasloužil o šíření Islámu za hranicemi Arabského poloostrova. V této mešitě je i pochován. V hlavní mešitě v Aleppu je hrobka proroka Zachariáše, v Umajjovské

mešitě v Damašku na čestném místě je zase hrobka Jana Křtitele. To je dalším potvrzením víry muslimů ve všechny proroky bez rozdílu, což je jedním z pilířů islámské víry. Vyřazením být jen jediného z nich by se člověk dostal na scesti. Na svazích hory Kasion nad Damaškem je jeskyně (zvaná Džabal arba'ín), u které se údajně odehrála první vražda v dějinách, Kain zde zabil Ábela. V Damašku jsme strávili asi tři dny, a pak už nás čekal delší přesun až do Medíny. Jordánskem jsme jen projeli, zato na hranicích se Saúdskou Arábií jsme zůstali několik hodin a podrobili se důkladné prohlídce.

Přímo na hraničním přechodu byla mešita, a když přišel čas ranní modlitby, stáli jsme v ní v jedné řadě

s celníky, kteří poté pokračovali ve své práci. Téměř osmisetkilometrový úsek od hranic do Medíny vedl vyprahlou kopcovitou krajinou. Písečných dun zde bylo minimálně, většinou jen kameny a skály. Místy jsme zahlédli velbloudy a stavení, ale zelené oázy na trase bychom spočítali na prstech jedné ruky.

Kolem půl druhé v noci přijíždíme do Medíny. Zastavujeme na rozlehlém parkovišti před „Úřadem pro příjem a transport poutníků“, kde se nás okamžitě ujímají saúdští mladíci v dlouhých bílých džalabiích a s červenými šátky na hlavě. Úřaduje se non stop na dlouhé terase přízemního domu a jsou zde zaregistrovány naše pasy. Je zde rozestavěno množství nádob, ze kterých si lze napustit vodu Zamzam. Tato voda, která pramení přímo v místě Božího domu v Mekce, je dovážena (prý letecky) především do Prorokovy mešity, ale jak vidíme, i na jiná místa. Pak se přesouváme do místa, kde budeme v Medíně bydlet. Máme pronajatý dům asi 6 minut chůze od Prorokovy mešity.

Ještě v noci jdeme do mešity, zůstáváme na ranní modlitbu a poté procházíme kolem hrobu proroka Mu-

hammadu (nechť mu Bůh žehná) a prvních dvou chalífů Abu Bakra a Umara a zdravíme je. Překvapuje mne, že tato nesmírně rozlehlá mešita je v tuto dobu úplně plná. Později se dozvídáme, že má ještě první patro, které je kryté jen zčásti. Velké rezervy pro věřící jsou však vně mešity, po stranách a za ní, kde jsou mramorem a žulou dlážděná ohromná prostranství. V nedávné době proběhla úprava a rozšíření mešity a nyní může pojímat až 2 miliony věřících. Sama mešita je architektonickým skvostem, ve kterém je velice citlivě sklobena stará historická část s nově přistavěnou, takže uvnitř přesně nepoznáme hranice mezi nimi. Důmyslně provedená klimatizace (zabudovaná ve sloupech), mohutné kopulovitě části stropu lze elektronikou posouvat a otvírat, jiné části stropu podobné obřím deštníkům lze podle potřeby sklápět, všude měkké koberce, dokonalé ozvučení. Vše přispívá k velmi příjemnému prostředí, přičemž zůstává zachován historický vzhled a ráz uvnitř objektu. Moderní technologie nejsou nikterak viditelné. Vše se tu leskne čistotou. Stovky zaměstnanců neustále vytírají místa, kde se pije Zamzam, doplňují čisté kelímky, vysávají koberce a každý den mezi 10. hodinou večer a 2. hodinou v noci, kdy byla mešita zavřená, se svinou všechny koberce a celá plocha se vytírá vodou. Na každém kroku je vidět nevšední péče o tuto výjimečnou lokalitu. V mešitě lze strávit celý den modlitbou, četbou, odpočinkem. Nikde potom jsem neměl tolik milých a přátelských setkání s poutníky z celého světa. Na výjimečnou atmosféru zde určitě působí přítomnost Proroka. Vedle jeho hrobky je tzv. zahrada („rawda aš-šarífa“). Je to prostor před původním mihrábem (zdobený výklenek určující směr modlitby) a minbarem (kazatelna, ze které Prorok a další imámové promlouvali k věřícím), kde je dodnes v místě obydlí Abu Bakra nízké stavení, z jehož střechy Bilál adzánem zval věřící k modlitbám. Tato místa byla přeplněná stále, protože každý tu chtěl setrvat co nejdéle. Prorokova mešita s deseti minarety a typickou zelenou kopulí nad hrobem Proroka na mne působila jako

magnet. Za devět dní pobytu v Medíně jsem v ní nevynechal jedinou společnou modlitbu v přesném čase. Podle výroku proroka Muhammada (nechť mu Bůh žehná) se jedna modlitba v této mešitě rovná tisíci modlitbám jinde (kromě mešity Al Harám v Mekce, tam je násobek sto tisíc). Poblíž mešity je hřbitov, na kterém jsou pochováni Medňané už od dob Prorokových. Je tu mnoho jeho příbuzných, mnoho jeho společníků. V místech hrobů je vždy jen položený kámen, bez náhrobků, bez nápisů, soch a dalších ozdob. Člověk si zde uvědomí zbytečnost lidské honby za penězi a majetkem, které si nikdo s sebou do hrobu nevezme. V Den posledního soudu budou všichni stát před Bohem sobě rovní a hovořit za ně budou jen jejich dobré a špatné skutky. Za mešitou vyrůstá množství nových hotelů pro poutníky, které se mi zdály až příliš luxusní a drahé vzhledem k tomu, že většina muslimů ve světě jsou spíše lidé chudí. Návštěvníci Medíny si také nenechají ujít návštěvu tržnice s datlemi. V desítkách obchodů jich lze spatřit mnoho druhů nejrůznějších velikostí i barev a cen. Nejdražší jsou ty datle, které jsou stále pěstovány ze stromů sázených prorokem Muhammadem (nechť mu Bůh žehná).

Jedno odpoledne jsme si udělali výlet na předměstí Medíny, na horu Uhud. Jedná se spíše o několik kopců, kde se v březnu r. 625 odehrála památná bitva mezi muslimy a Mekkáncí. Mekkánci se tenkrát utábořili u Uhudu s třítisícovou armádou, z čehož bylo dvě stě jezdců. Muslimové, kterých bylo asi 700, zaujali pozice na svazích hory, aby znemožnili útok mekkánské jízdy, proti které neměli co postavit. Zpočátku vítězili a dostali se dokonce až do tábora Mekkánců. Zde se však při vidině bohaté kořisti rozptýlili, čehož využila mekkánská jízda, vedená Chálidem ibn Walídem, který v té době ještě bojoval na straně nevěřících, napadla je z boku a muslimové se dali na ústup. Muhammad (nechť mu Bůh žehná) byl v boji raněn, rozšířila se zpráva, že padl, což ještě zvýšilo paniku. Zachránil se na svahu hory s malým oddílem a tam odrazil všechny útoky. Muslimové utrpěli citelné ztráty, padlo zde

na 70 věřících, mezi nimi i Muhammadův strýc Hamza ibn Abdalmuttalib. Všichni jsou pochováni na hřbitově v místě bitvy.

Brzy ráno 4. dubna se balíme a odjíždíme směrem do Mekky. Těsně za Medínou je mešita Míqát, což je místo, kde si poutníci jedoucí z tohoto směru převlékají poutnický šat-íhrám. Od této chvíle mají zakázáno stříhat si nehty a vlasy, užívat parfém, oddávat se sexu, zabíjet cokoli živého (i hmyz), hádat se. Ihrám jsou dva kusy nesešité bílé látky, z nichž jeden se omotá kolem pasu a druhý se dá přes ramena. Je jedním z pilířů hadždže, bez kterého by nebyla splněna (platí jen pro muže, ženy mohou mít islámský oděv jako jindy). Další pilíře hadždže jsou sedminásobné obcházení svatyně Kaaby (tzv. tawáf, sedmkrát přesun mezi pahorky Safá a Marwa (tzv. sa`j) a stání na planině Arafát. Pouť má mnoho dalších povinností, které musí být splněny. Pokud by poutník ze zdravotních důvodů něco z těchto vedlejších povinností nemohl provést, v některém případě je možné, aby to za něj učinil někdo jiný, jindy je nutné vykoupit se obětováním zvířete a rozdělením masa mezi chudé nebo desetidenním půstem. Mezi vedlejší povinnosti patří například obléknutí si ihrámu v předepsaném místě, stání na planině Arafát přes západ slunce, nocování v údolí Miná, symbolické kamenování satana, oholení nebo ostříhání vlasů (platí jen pro muže) a další. Před obléknutím ihrámu se sprchujeme, k čemuž je v mešitě Míqát množství oddělených sprch. Každý vysloví záměr vykonat pouť a pomodlí se v mešitě. Naše skupina se rozhodla pro vykonání tzv. hadždž ifrad (tj. jedna ze tří forem hadždže), při které se koná pouze samotná hadždž bez umry (malé pouti). Umra se může vykonat až po skončení hadždže. Obětování zvířete při hadždž ifrad není nutné.

Pokračujeme dále v cestě do Mekky již v poutnickém oděvu a společně recitujeme tzv. talbiah:

„Labbajk Allahuma labbajk, labbajk lá šaríka laka labbajk, innalhamda wan`imata, laka wal-mulk, lá šaríka lak“ (Přicházím k Tobě ó Bože přicházím, přicházím Ty ne-

máš společníka přicházím, vpravdě všechna chvála a požehnání patří Tobě, a panství, Ty nemáš společníka). Pozdě odpoledne přijíždíme do Mekky a ubytováváme se v domě ve čtvrti Al Azízíja.

Naše stanoviště má výhodnou polohu v tom, že je to pár set metrů průsmykem do údolí Miná, ovšem do mešity Al Harám to máme dobrých 6 km. Naštěstí autobusy a taxíky fungují dobře. Nejprve musíme vyčkat, až se vedoucí naší skupiny postará o jednoho z německých bratrů a odveze ho do nemocnice, protože už z Medíny ho trápí skřípnutý nerv v zádech a nyní se téměř nemůže pohnout.

Po půlnoci, již 8. dne lunárního měsíce Dzú-l-Hidždža, odjíždíme autobusem do mešity Al Harám. Vcházíme dovnitř jednou z více než devadesáti vstupních bran a procházíme přízemím mezi stovkami sloupů. Všude je plno bíle oděných poutníků, ale okolí teď téměř nevnímám. Moje oči s napětím hledají Kaabu. Jaká bude ve skutečnosti? Co se mnou udělá první pohled na ni? Hlavou se mi honí přání, říká se, že na co člověk myslí při prvním pohledu na Kaabu, bude splněno. Už se nám otvírá pohled na ni. Jednoduchá, 15 metrů vysoká kostka pokrytá černým sametem. Do výšky asi 3 m je samet odhrunut a jsou vidět tmavě šedé kvádry, z nichž je postavena. V sametu nej-

středobod, ke kterému se každým okamžikem (díky časovým pásmům) obracejí věřící muslimové na celé zeměkouli, aby si připomněli a modlitbou uctili jediného Boha. Nejstarší

svatyně, vystavěná Bohu jedinému. Pracoval na ní prorok Abrahám (Ibráhím) se svým synem Ismaelem (Ismáílem), na její obnově se podílel poslední z proroků Muhammad (necht mu Bůh žehná). Na jedné straně Kaaby je půlkruhová zídka, pod níž je pochován prorok Ismael a jeho matka Hagar (Hadžar). V blízkosti Kaaby je Maqám Ibráhím - kámen se stopami proroka Abraháma, na který si stoupal při stavění svatyně. Pod svatyní již tisíce let vyvěrá požehnaný pramen Zamzam. Je velmi těžké popsat pocity. Necítím dojetí, jsem ohromen. Děkuji Bohu, že mi toto bylo umožněno.

kud je přízemí plné, obcházení Kaaby se může provádět i v jednotlivých patrech. Napadá mě, že když se věřící muslimové potkají, většinou se obejmou a políbí. Protože se nemohou všichni vzájemně potkat, dotýkají se alespoň tohoto Černého kamene a přeneseně i mezi sebou. V době pouti je však prostranství kolem Kaaby 24 hodin denně zaplněno a kolem Černého kamene se dělá tlačenice - asi těch, kteří si myslí, že se ho dotknout musí. Kámen však není předmětem jakéhokoliv uctívání. To patří jedině Bohu. Po obcházení se každý pomodlí za Ibráhímovým kamenem a pak schází do podzemí pod svatyní a pije z pramene Zamzam. Je dobré, když si každý kdykoliv při pití vody Zamzam něco přeje. Následuje sa`j - sedminásobné putování mezi pahorky Safá a Marwa. Je to připomenutí toho, jak Hadžar běhala mezi těmito pahorky a hledala vodu pro

černější barvy je zlatem vyšito několik veršů ze svatého Koránu. Černá Kaaba vystupující z bělostného podkladu působí neskutečně, náhle se ocitám jakoby v jiném světě. Tento

Děláme tzv. tawáf at-tahíja (tawáf al-qudúm), tj. sedminásobné obejítí Kaaby na uvítanou, přičemž se začíná u východního rohu, do kterého je zasazen Černý kámen. Tento kámen se zachoval ještě z původní stavby a je považován za meteorit. Má průměr asi 30 cm a je zasazen ve stříbrném pouzdře. Na kámen se může sáhnout, může se i políbit, ale jen pokud je to možné. Stačí ho při každém okruhu z dálky pozdravit zvednutím pravé ruky. Vždyť po-

svého syna Ismáíla, který umíral žízni. Z vůle Boží tenkrát v místě dnešní svatyně vytryskl pramen Zamzam. Údolí mezi pahorky je nyní srovnáno, vydlážděno a je součástí mešity. Skála pahorku Safá však v přízemí mešity vystupuje. Sa`j je dlouhé necelestých 5 km a dá se také provádět ve vyšších patrech mešity. Vidím, že tawáf i sa`j vykonávají i invalidé a staří lidé na nosítkách nebo na vozíku. Obojí se dá v mešitě půjčit. Obřady se nám protáhly dlouho do noci, zůstáváme na ranní modlitbu a pak zde odpočíváme asi do 11 hodin.

Odpoledne se vracíme zpět do našeho domu a večer za recitování „Labbajk Alláhuma labbajk ...“ již odjíždíme na planinu Arafát. Stání na planině Arafát 9. dne měsíce Dzú-

I-Hidždža je pilířem hadždže. Říká se, že hadždž je Arafát. V tento den se mnoho muslimů na světě od úsvitu do západu slunce postí a připomínají si tak poutníky stojící na Arafátu.

Arafát je místem setkání. Setkali se zde Adam s Evou po svém vyhnání z ráje. Stání milionů stejně oblečených poutníků také připomíná, jak všichni staneme před Bohem v Den posledního soudu. Je to vlastně rozsáhlá náhorní planina

asi 25 km východně od Mekky, na které v době pouti vyrostlo celé stánové město s ulicemi, sociálními zařízeními, nemocnicemi a ošetrovnami, informačními centry. Všude je rozvedena voda. V noci před „stáním na Arafátu“ se jdu s několika bratry projít, přicházíme až k pahorku Džabal ar-Rahma (Hora milosrdenství), odkud prorok Muhammad (nechť mu Bůh žehná) pronesl tři měsíce před svou smrtí r. 632 poslední kázání na rozloučenou. Potkáváme zde reportéry televize CNN s kamerou a krátce s nimi hovoříme. Stání na Arafátu (tzv. wuqúf by poutníci měli využít především k modlitbám a k prosbám, aby Bůh splnil jejich přání a odpustil jim jejich špatné činy. Existuje výrok proroka Muhammada (nechť mu Bůh žehná) který říká přibližně to, že den, ve který Bůh odpustí největšímu počtu lidí a odvede je od směřování k trestu o Soudném dni, je právě den Arafátu. Bylo však zajímavé i přes ostré odpolední slunce na chvíli vyjít do „ulic“ stánového města a potkávat se s poutníky z celého světa. Na každém kroku se něco rozdávalo, většinou přímo z nákladních aut. Balená pitná voda nebo jiné nápoje, jogurty, ovoce, ale i hotová jídla.

Informoval jsem se, že to jsou větší dary od soukromých osob. Ihned

po západu slunce se planina začala vyprazdňovat. Poutníci se přesouvají blíže k Mekce, do Muzdalify. Bůh k tomu říká: „A když provádíte běh z Arafátu, vzpomínejte Boha poblíže

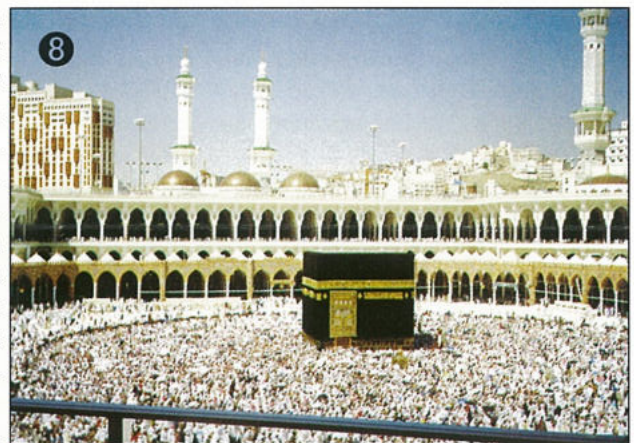
místa posvátného! Vzpomeňte, že On vás uvedl na správnou cestu, zatímco předtím jste byli z těch, kdož bloudí.“ (Korán 2:198). Slabší a nemocní jedinci se mohli vrátit přímo do Mekky. Na Muzdalifě jsme provedli večerní a zkrácenou noční modlitbu, nasbírali kamínky k symbolickému kamenování satana v následujících dnech a uložili se ke spánku jen tak na zemi na nějaké látce nebo modlitelním koberci.

Po ranní modlitbě jsme vyrazili pěšky do několik kilometrů vzdáleného údolí Miná, které již leží na předměstí Mekky. Před námi i za námi šel nekonečný proud poutníků v bílém. Tento den,

10. Džúl-Hidždža, slaví muslimové na celém světě Velký svátek, tzv.

Svátek oběti. Na konci údolí Miná, které je stejně jako Arafát a Muzdalifa přesně vymezeno cedulemi, stojí tři vysoké sloupy - malý, střední a velký, které symbolizují satana. Symbolizují trojí svádění Ibráhíma, jeho ženy Hadžar a jejich syna Ismáíla satanem, který je naváděl, aby neposlechl Božího příkazu. Všichni tři tenkrát zůstali oddáni Bohu a v připomenutí toho se každoročně na hadždži provádí symbolické kamenování satana. I v dnešní době musí člověk odolávat různým pokušením, která jsou sice lákavá, ve skutečnosti však mohou být pro jedince a společnost škodlivá. Ty je potřeba od sebe odehnat. V den svátku se provádí kamenování posledního, velkého sloupu. Pak se vracíme zpět domů a vyholujeme si vlasy. Stačilo by i prosté ostříhání, ale Prorok (nechť mu Bůh žehná) slíbil větší odpuštění těm, co si hlavu

oholí. Ženy si odstříhnou jen tenký pramínek vlasů. Poté si již můžeme svléci ihrám. Večer odjíždíme do mešity Al Harám, kde vykonáváme další obcházení Kaaby.

Následující tři noci je nutné alespoň zčásti strávit v údolí Miná a poté vždy v odpoledních hodinách zde provést kamenování všech tří sloupů, přičemž na každý sloup se háže sedm kamínků (při hození každého kamínku se pronese „Alláhu akbar“). Jestliže někdo pospíchá, není hříchem, pokud opustí údolí Miná o den dříve. Kdo se však zdrží v údolí Miná 12. Džúl-Hidždža po západu slunce, musí zůstat další noc a provést kamenování i třetí den po Velkém svátku. Tento poslední den pouti jsem se rozhodl ještě se dvěma bratry z naší skupiny vykonat oběť, i když při hadždži ifrad to není povinné. Jedeme taxíkem na rozhraní Miny

a Muzdalify, kde je k tomu určené místo. Vybíráme ovce a po jejich zařazení maso rozdělujeme chudým. Obětování má kromě dobročinnosti i jiný význam. Je připomenutím události, kdy proroku Abrahámovi bylo Bohem nařízeno, aby obětoval svého jediného syna. Otec i syn byli připraveni příkaz bez odmlouvání provést, i když Abrahámovi bylo jasné, že další děti již možná nebude mít (prvorozený syn Ismael se mu narodil, když mu bylo 86 let). Avšak synův život byl v poslední chvíli ušetřen a vykoupen beranem. Abrahám, Hagar i jejich syn tedy v této těžké zkoušce obstáli. Třetí den po Velkém svátku letos připadl na pátek, takže po vykonání oběti jedeme rovnou do mešity Al Harám na páteční promluvu imáma a sváteční modlitbu. Poté pěšky odcházím naposledy do údolí Miná provést kamenování. Lidí je tam již nepoměrně méně než v předchozích dnech, kdy v návalu poutníků někdy dojde i k neštěstí. Letos v údolí Miná zemřelo 12. Dzú-l-Hidždža odpoledne 118 poutníků, a to i přes velkou snahu a obdivuhodnou práci organizátorů, vojáků i policie.

Tím pro mne Velká pouť skončila. Podle výroku proroka Muhammada (nechť mu Bůh žehná) ten, kdo vykoná pouť bez tlachání i bez velkého hříchu a bez chyb, se vrátí zpět jako znovunarozený (tj. čistý, bez hříchů a vše špatné, co předtím vykonal, je mu odpuštěno). Následujícího dne večer vykonáme ještě pouť malou - umru. Jedeme do jedné mešity na předměstí Mekky, která je jedním z míst určených pro převlékání do poutnického šatu. Po osprchování a převlečení do ihrámu se přesouváme do mešity Al Harám, kde provádíme tawáf, modlitbu v místech za Maqám Ibráhím, pijeme Zamzam a na závěr nás čeká sedminásobný přesun mezi pahorky Safá a Marwa. Vracíme se pozdě večer domů a ostříháním či oholením hlavy končí malá pouť.

Mešita Al Harám byla poprvé upravena za druhého chalífy Umara v r. 639 n.l. V následujících 300 letech pak byla mnohokrát rozšiřována. Poté uběhlo 1000 let, aniž by se nějak výrazně změnila. Velkých změn se mešita dočkala až v tomto století. V padesátých letech došlo k velké přestavbě mešity, 19 000 m² bylo rozšířeno na 160 000 m². Výrazně se změnila i v posledních letech, kdy každý rok

se na ní něco opravuje a přistavuje. Nyní se do ní vejde asi 1,5 milionu věřících, další statisíce se mohou modlit vně mešity.

Přichází poslední den našeho pobytu v Mekce. Odjezd máme naplánován na další den ráno. Nesmíme zapomenout na to poslední, co má poutník v Mekce vykonat, a to tzv. tawáf al-wadaa, obcházení Svaté Kaaby na rozloučenou. Snažím se trávit co nejvíce času v mešitě Al Harám. Zůstávám tam i přes noc, stejně jako mnoho dalších poutníků. Stačí pod sebe dát modlitební kobereček a spí se náramně. Při ranní modlitbě stojím přímo na nádvoří mešity několik metrů od Kaaby. Každá modlitba v mešitě Al Harám v Mekce přináší jedinečné pocity. Lidé, stojící několik desítek metrů před vámi jsou k vám otočeni čelem, to proto, že mezi vámi stojí Kaaba. To je možné jen v této mešitě. Po ranní modlitbě pak vykonávám zmíněné obcházení Kaaby na rozloučenou. Obcházení Kaaby patřilo k mým největším zážitkům na hadždži, obzvlášť když se mi během něj podařilo přiblížit se ke Kaabě a dotýkat se jí. Nakonec ještě kupuji před mešitou kanystr a plním ho vodou z pramene Zamzam, kterou povezu s sebou do Prahy. Pak již musím pospíchat do našeho domu, kde již čeká autobus, který nás poveze až do Damašku. Zastavujeme se ještě asi na půl dne v Medíně a naposledy zdravíme Proroka (nechť mu Bůh žehná) a jeho druhy. Naše cesty se pomalu začínají rozdělovat. Někdo vystupuje v jordánském hlavním městě Ammánu, odkud jede navštívit Jeruzalém (Al Quds), třetí nejposvátnější město Islámu, s jeho Chrámovou horou a mešitami Al Aqsá a Qubbat as-Sachra (Skalním dómem). Většina lidí však pokračuje dále do Damašku, odkud někteří letí přímo domů, jiní se vracejí zpět přes Istanbul.

Devět dnů prožitých v Medíně a devět dnů v Mekce se nám nesmazatelně zapíše do paměti. Doufáme, že jsme všechny úkony a obřady provedli správně. Náš záměr alespoň takový byl.

Průběh pouti, nařízený Bohem, má stejně jako ostatní islámské zásady svůj smysl a slouží mnoha účelům:

1. Pouť do Mekky je největší výroční shromáždění víry, kde se muslimové setkávají, aby se vzájemně poznali. Je to také největší pravidelná konference míru v dějinách lidstva (každo-

ročně se jí účastní přes dva miliony věřících). Během pouti je mír ústředním tématem; mír s Bohem a vlastní duší, mír s ostatními, se zvířaty, ptáky a dokonce i s hmyzem. Rušit mír kohokoli nebo kteréhokoli stvoření je přísně zakázáno.

2. Pouť je ukázkou univerzality, Islámu a bratrství a rovnosti mezi muslimy. Muslimové nejrůznějšího věku, nejrůznějších povolání a tříd ze všech koutů zeměkoule se na pokyn Boží scházejí v Mekce. Oblékají se všichni stejně jednoduše, dodržují stejná nařízení, pronášejí tatáž slova se shodnými cíli. Neexistuje zde žádný majestát, pouze poslušnost všech vůči Bohu. Neexistuje zde žádná šlechta, jen pokora a náboženské zanícení.

3. Hadždž potvrzuje příslušnost muslimů k Bohu a jejich ochotu vzdát se při službě Bohu materiálních zájmů.

4. Poutníci se seznamují s duchovním a historickým zázemím proroka Muhammada (nechť mu Bůh žehná), čímž mohou získávat vroucí inspiraci a posilovat svoji víru.

5. Připomíná Boží obřady provedené Abrahámem a Ismaelem, kteří byli prvními poutníky do prvního Božího domu na Zemi, do Kaaby v Mekce.

6. Připomíná velké shromáždění v Den posledního soudu, kdy lidé stanou navzájem si rovni před Bohem a budou čekat na svůj konečný osud. Připomíná skutečnost, že pouze Mekku Bůh poctil, když ji od časů Abraháma učinil střediskem monoteismu, a že Mekka bude i nadále středem Islámu, náboženství čistého monoteismu až do konce času.

Obrázky:

1. Prorokova mešita v Medíně
2. Část prostoru zvaného „rawda“ vedle Prorokovy hrobky, s původním míhrábem a kazatelnou
3. Nádvoří před Prorokovou mešitou, v pozadí zelená kopule nad hrobem Proroka
4. Medínský hřbitov vedle Prorokovy mešity
5. Uhud - místo památné bitvy. V ohrazeném prostoru uprostřed snímku je hrob Hamzy a dalších sahába padlých v bitvě
6. Mešita Al Harám v Mekce
7. Celkový pohled na mešitu Al Harám se zaplněnými prostory kolem ní
8. Svatá Kaaba uprostřed nádvoří mešity, s poutníky provádějícími tawáf. Asi 15 m přede dveřmi Kaaby je prosklený Maqám Ibráhím
9. Údolí Miná a jeden ze sloupů, na který poutníci házejí kamínky

Irena Nykodýmová - Modlitba

Leopold Weiss, rakouský novinář židovského původu, byl vyslán do islámské země jakožto korespondent jedné evropských novin.

Velice se mu zalíbila jednoduchost a vstřícnost islámské společnosti, proto jednoho dne přijal pozvání do domu svého muslimského přítele. Zanedlouho si uvědomil rozdíl mezi ním a uspěchaností západu, kde se člověk stále rychleji řítí neznámou kam a spěje krok po kroku k sebezničení.

Pomalu, ale jistě, začal uvažovat o pravdě. Hledal kořeny v chování muslimů, jejich jednoduchosti, bezprostřednosti a hrdoosti, kterou v sobě nosili i ti nejchudší z chudých.

Všechna tato snaha a zájem otevřela Weissovi bránu božského vedení a byla prvočárkou jeho přistoupení k Islámu.

Ve své knize „Cesta do Mekky“ říká: „Na podzim roku 1922 jsem bydlel v domě ve staré části Jeruzaléma. Často jsem seděl u okna jež mělo výhled do dvora v zadní části domu. majitel domu, zvaný Hádží, pronajímá osly k nošení těžkých nákladů i jako dopravní prostředek a ze dvora udělal přístřešek pro příchozí karavany.

Během dne bylo vidět těžká těla velbloudů odpočívajících na zemi o něž a osly starostlivě pečovali muži zaměstnaní u Hádžího. Byli velice chudí a neměli na sobě více šatstva než k zakrytí své nahoty párem starých hadrů. Jejich chování však vyjadřovalo jako by šlo o vznešené pány.

Když společně usedali k jídlu prostře-

ného na zemi, pojedli něco chlebových plátek s trochou sýra a k tomu pár kuliček oliv.

Nemohl jsem se dosti nasytit pohledu na jejich vznešenou trpělivost a vnitřní klid.“

Potom hovoří o pohledu, který otrásl jeho vnitřními pocity a opět dovolil vidět skutečnost takovou jaká je.

„Hádží je denně několikrát shromáždil ke společné modlitbě. Seřadili se do jedné dlouhé řady, přičemž on sám stál před nimi, aby ji mohl vést.“

Dále Leopold Weiss říká:

„Už mě stále se opakující pohled na zdoluhavou modlitbu, ve které se pouze mechanicky pohybuje tělem, začal obtěžovat.“

Zeptal se tedy Hádžího. Ten se mu to se svou skromnou znalostí angličtiny snažil vysvětlit.

Weiss pokračoval:

„Opravdu si myslíš, že Bůh od Vás očekával projev úcty stálým opakováním úklonu a následným padnutím na zem?“

Nebylo by lepší nechat člověka modlit se k Bohu o samotě ve svém srdci?

A potom. ... všechny pohyby tvého těla se neustále opakují. ...

Dobře, kdyby to tedy tak mělo být, nemusel by člověk projevit svou modlitbu duševně přinejmenším stejně jako fyzicky?“

Hádží odpověděl:

„Poslouchej, pokusím se Ti vysvětlit proč se my muslimové modlíme jinak než vy:

Neboť obrácíme své tváře směrem ke Kaabě božskému domu v Mekce, věduce. že se všichni muslimové při modlitbě obracíjí tímž směrem a tím pádem jsme jako jedno tělo. A proto, že Bůh je cílem našeho myšlení, myšlení všech muslimů.

Nejdříve stojíme vzpřímeně a čteme krátký verš ze svatého Koránu, přitom si uvědomujeme, že tyto verše jsou slova Boha, jenž je uložil do srdce Proroka Muhammada NMBŽ. Dále řekneme Bůh je nejvyšší uvědomující si, že není kromě něho nikdo kdo má právo na uctívání a následovně se skloníme, protože pokládáme Boha nejvýše postaveného nad vším a provoláváme chválu Jeho všemohoucnosti a slávyplnosti, potom padneme tvář k zemi, protože se nepovažujeme za více než služebníky Boží, které Bůh stvořil z nicoty a prachu. „On je naším stvořitelem a pánem nejvyšším,“ s těmito slovy pozvedneme tváře ze země a klečíc prosíme Boha, aby odpustil naše hříchy, znovu padneme tvář k zemi s vědomím, že jsme před Jeho jedi- ností s ním samým a Jeho nesmírností. A když podruhé pozvedneme tváře a zůsta- neme klečíc, vzýváme Boha, aby požehnal Muhammadovi, který zvěstoval poselství a všem prorokům, jež byli před ním a žá- dáme Boha, aby nás obdaroval dobrem na tomto i onom světě... Nakonec otočíme hlavu napravo a nalevo pronášejíce pozdrav andělům „Mír s vámi milost a požehnání boží. Taková je tedy naše modlitba.“

přeloženo z ženského islámského časopisu AŠ-ŠAQAIQ

Al Ogaritmy

Abú Džáfar al-Chórazmí - pracoval a bádál na universitě Bajtul-hikmat, kterou založil Chalila Al-Maamún začátkem sedmého století.

Al Ogaritmy byl vynikající astrolog, ovšem nejvýznamnější jsou jeho zásluhy a vědecká díla, která po sobě zanechal v oboru matematiky. Je mu právem přisuzováno založení jedné z nejdůležitějších matematických disciplín - algebry - a jeho matematické tabulky, které vynalezl a sestavil jsou dodnes po něm pojmenovány „Logaritmické tabulky“.

Jako první oddělil aritmetiku od algebry, kdy slovo al-džabr (algebra) použil jako matematický výraz pro řešení sestavených rovnic. Dospěl k řešení rovnic druhé stupně a určil jejich imaginární a reálné řešení.

V knize „Algebra“, kterou psal na základě vědeckého úkolu, zadaném Kalifem Al Maamunem, mimo jiné sestavil poučné kapitoly pro širokou veřejnost pro výpočty dědictví. Kupecké počty obsahu pozemku, geometrické metody pro zemědělství a vodo- hospodářství.

Al Ogaritmy definoval různé matematické pojmy, vymyslel

pro ně vědecké výrazy jako např. „kořen neznámé“, který byl předtím nazýván „věc“, druhá mocnina kořene x^2 místo tvaru $x.x$, podíl z neznámé hodnoty, též definoval pojem reálných čísel.

V některých jeho knihách v oboru matematiky, jako je např.:

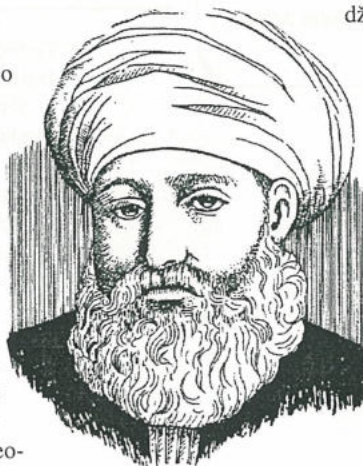
„Alzig I“, „Alzig II“, Alracháme,, „Alestrlab,, „al- džábr (algebra),, se mimo již uvedeného můžeme seznámit zejména s těmito důležitými matematickými poznatky a objevy:

- vytvořil šest druhů rovnic a určil jejich řešení dvěma způsoby
- metody k výpočtům různých geometrických tvarů od čtverce po části kruhu a od hranolu po válec
- určil poměr (Ludolfovo číslo)
- aplikoval Pythagorovu větu na rovnoramenný pravoúhlý trojúhelník
- jako první určil délku kruhového oblouku a kruhové úsečky

Pro nesmírnou hodnotu Al Ogaritmových vědeckých prací a objevů, na kterých byla založena novodobá matematika a které otevřely

cestu evropským matematikům tehdejší doby, přísluší

tomuto muslimskému vědci uznání a čelní místo nejen mezi muslimskými, ale i světovými předními matematiky.

PhDr. A. Jiří Bečka - Tádžický Korán

Poradce iránského ministerstva kultury a islámské výchovy Alí Asghar Šerdúst předal prezidentu Tádžické republiky Imómalímu Rahmónovi tádžický překlad Koránu tištěný cyrilicí. Jazyk, kterým dnes hovoří Tádžici, je velmi, blízký iránské perštině, oba mají společnou tisíciletou historii a literaturu. Roku 1940 bylo tádžičtině vnuceno ruské písmo. nyní existuje snaha odstraňovat rozdíly mezi oběma jazyky a případně i návrat k tradičnímu, arabskému písmu.

Tádžický překlad je založen na překladu perském od doktora Ájatího, text

však je upraven podle požadavků dnešní tádžičtiny. Předklad má 909 stránek a byl vytištěn v Iránu v počtu 1000 výtisků. přesto, že islám byl tisíciletá víra Tádžiků a jejich vyspělá kultura a literatura se o Islám opírala, za sovětské vlády patřil Korán k téměř nedostupným knihám.

V roce oslav 650 let pražské Karlovy univerzity připomeňme, že oblast středoasijských Tádžiků dala řadu učených spisů také mistrům a studentům této univerzity ve 14. a v následujících stoletích. Byla to původně arabsky napsaná vědecká pojednání v latinském překladu od učenců jako

lékař a filozof **A v i c e n n a** (Abú Alí ibn Síná, 980 - 1027), hvězdář **A l f r a g a n u s** (Abú al-Abbás al-Fatghání, konec 8. a zač. 9. stol.), **A l b u m a s a r** (Abú Ma'šar z Balchu, asi 790 - 880), filozof **A l f a r a b i u s** (Abú Nasr al-Farábí, asi 871 - 950), chemik a alchymik **G e b e r** (Džábír ibn Hajján, asi 720 - 815), matematik **A l g o r i s m i** (Abú Dž'bar al-Chórazmí, asi 780 - 850) a jiní. Např. náboženský reformátor Jan Hus ve svých spisech prokazuje znalost nejméně devíti zástupců středověké islámské vědy.

Mohamed Ali Šilhavý - Nakba - velká katastrofa

50.výročí ztráty vlasti si v polovině května připomněli obyvatelé Palestiny. Tři a půl milionu palestinských vyhnanců nemá důvod k radosti.

Ve starozákonní knize Leviticus Bůh Židům pro jejich neposlušnost daných příkazů zlořečí a říká: Váš pak rozptýlím mezi pronárody (26:33) a : Zahynete mezi pronárody a pohltní vás země vašich nepřátel. Kteří z vás pozůstanou, zaniknou pro zvrácenost v zemích svých nepřátel, a také pro zvrácenost svých otců zaniknou (26:38,39). Svou zvrácenost prokázali tím, jak lidi věřící v jednoho a téhož Boha jako oni pronásledují více než Němci židovské obyvatelstvo. Srovnáním se zemí a vypálením vesnice Deir Jásín již před vznikem Izraele schválili Němcům de facto jejich vypálení Lidic a Ležáků. Správně ukazuje JUDr. Jan May na to, že Palestinci se před desetiletími stali nevinnou obětí evropského problému a že jejich zápas o vymanění z cizí nadvlády je stejně legitimní, jako byl svého času boj českého národa proti nacistické okupaci a že Evropa má vůči nim morální dluh. To platí i o České republice jako o nástupnickém státu bývalého Československa, které se v r. 1948 tak neblaze podepsalo na katastrofě Palestinců.

Ústředí muslimských náboženských obcí a organizací zakoupilo na třebečském hřbitově pozemek pro pohřbívání zemřelých muslimů. Ostatní náklady spojené s pohřbem však musí zaplatit pozůstalí (převoz, úpravu apod.) Nutno pohřbívat v rakvi. Stanovení data a termínu pohřbu - telefonicky na správu hřbitova: tel.: 0618/4057 - paní Pátková.

Naši příznivci

Do fondu obce přispěly tyto sestry a příznivkyně: T. Hafudová, L. Šilhavá a Bilkís Nováková.

Zpráva o činnosti

Dne 7. dubna byl v pražské i brněnské mešitě a v mnoha domácnostech slaven náš Velký svátek, svátek obětování. V mešitách byla plná účast a ve vzdálených místech naši vlastní probíhaly vzájemné návštěvy.

Uskutečnily se další schůzky s redaktory deníků i náboženských časopisů a poskytovány konzultace vysokoškolským studentům na témata jejich prací.

Dle sdělení školských úřadů vypisuje vláda Egyptské arabské republiky čtyřleté stipendium pro středoškoláky. Podrobnosti sdělí buď školský úřad okresu vašeho města nebo naše ústředí nebo velvyslanectví Egyptské arabské republiky v Praze, Pelléova 14, Praha 6, tel. 02/243 115 08 (kulturní oddělení paní Renata Pohanová).

Inzerát

Muslimka 26/170 hledá k vážnému seznámení muže od 24 do 32 let. Prosím foto, které vrátím. Odpověď: česky, anglicky, německy, arabsky (do redakce Hlasu).

V Třebíči dne 17. června 1998, 23. safar 1419

Majitel a vydavatel: Al Ittihad Al Islami,

Ústředí MNOO v České republice,

Redaktorka Mgr. Lajla Kotačková, Nikodemova 6,
674 01 Třebíč.

Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Brně, č. j. P/3-22-70/92 ze dne 11. 6. 1992.

Novinová zásilka, vyplaceno v hotovosti u pošty Třebíč 1.